

SAKSFRAMLEGG

Til:
Bibliotekstyret

Møtedato:
09.05.2019

Sak:

Strategiske satsinger og budsjettinnspill utenfor ramme - 2020

Innstilling til vedtak:

Bibliotekstyret godkjenner bibliotekdirektørens forslag til strategiske satsinger og budsjettinnspill utenfor rammen for 2020 slik de er skissert i saksdokumentet. Bibliotekdirektøren gis fullmakt til å ferdigstille saken i tråd med de innspillene som kom frem i møtet.

Bakgrunn for saken:

Alle enheter ved UiT inviteres til å melde inn saker til budsjett og strategiske satsinger for neste års budsjett. Bibliotekstyret inviteres med dette til å diskutere hvilke strategiske satsinger og større budsjettinnspill utenfor rammen som det er hensiktsmessig at Universitetsbiblioteket melder inn for budsjettåret 2020.

Strategiske satsinger:

Til grunn for denne type satsinger ligger Universitetets og Universitetsbibliotekets strategiske planer. Bibliotekstyret har allerede bevilget midler til satsinger som Open ARI over UBs egne avsetningene og også forskuttet stillinger som vil bygge opp under nye satsinger. Bibliotekdirektøren foreslår derfor at det i denne omgang bare søkes om støtte til videreføring av OA-fondet.

I fjor ble det søkt om en sum på 6,3 millioner kroner. Behovet ble vurdert til å være vesentlig større enn de årlige tildelinger hittil. Dette skyldtes en kombinasjon av reduserte reserver, forventet underskudd i 2018 samt bortfall av Forskningsrådets støtteordning (STIM-OA) og fortsatt forventet vekst i etterspørselen etter OA-publisering.

Forskningsrådet har for kort tid tilbake bestemt seg for å forlenge ordningen med STIM-OA til ut 2021 i forbindelse med sine strategier for åpen tilgang. Universitetsbiblioteket administrerer UiTs OA-fond og ser det som nødvendig i den overgangsperioden vi nå er i, å be om ytterligere forlenging av satsingen, men med justerte satser.

OA-fondet

Det ligger an til en klar økning i APC¹-kostnadene de kommende årene, etter som kravet om OA-publisering gjøres mer og mer gjeldende.

Fondets utgifter har så langt vært styrt av forskernes etterspørsel etter midler. Vi må forvente at både ønsket om å publisere OA og tilgangen på gode OA-kanaler vil vokse i årene fremover. I EUs Horizon 2020-program og også det kommende Horizon Europe stilles strenge krav til åpen publisering og åpen forskning generelt. Også Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet stiller krav til OA-publisering. I tillegg kommer Plan S, som vil forsterke satsingene når den trer i kraft. UiTs publiseringsfond bidrar til at institusjonens forskere har tilgang til relevante publiseringskanaler som oppfyller disse kravene.

UB har tidligere foreslått at fondet skal finansieres av strategiske midler til og med 2020. Med nye forutsetninger og videreføring av STIM-OA foreslås det at OA-fondet opprettholdes i sin nåværende form frem til og med 2022.

Det norske konsortiet har fremforhandlet flere overgangsavtaler fra og med 2019, som bidrar til å utforske nye måter å kjøpe litteratur på/publisere på; såkalte les & publiser-avtaler. For øyeblikket er det inngått to slike avtaler av litt større omfang i det norske konsortiet.

De to avtalene er med Elsevier og Wiley. Avtalene er piloter og foreløpig er disse ulikt priset. Elsevier har et påslag på 3 % i forhold til tidligere avtale mens Wiley har lagt seg på en 17 % prisstigning. I tillegg dekker ingen av avtalene 100 % publisering, men ca 90 % av tidligere publiseringsvolum. Dette betyr at det fortsatt vil være behov for å dekke publisering via UiTs publiseringsfond.

For 2020 har bibliotekdirektøren beregnet at fondet trenger en tilførsel på 3 millioner kroner for å finansiere ordningen. Herav ventes 2 millioner kroner å dekkes av STIM-OA og det resterende tas av tidligere akkumulert underforbruk i fondet. Tallene for 2021 og 2022 er forsøk på beregninger av støtte basert på en framskriving av behov og tildeling fra STIM-OA.

Endringene i kjøpsmodeller og den massive overgangen til åpen forskning vil på sikt kunne gi Universitetsbiblioteket utfordringer med hensyn på å dekke overgangsavtalenes ekstraomkostninger over det ordinære litteraturbudsjettet. OA-fondet kan ikke dekke alle disse utgiftene. Men på nåværende tidspunkt er det etter Bibliotekdirektørens mening for stor usikkerhet med hensyn til utgifter og kostnader for de nye avtalene, til å foreslå konkrete ekstrebevilgninger til dette. Det kan potensielt komme store utgifter, men det kan også komme til brudd i avtaler som gjør at vi fortsatt vil bygge opp avsetninger.

Kostnadsbudsjett – se neste side.

¹ APC – Article Processing Charge

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 1 OA-fondet</i>			
Arkivref:	2020	2021	2022	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				-
Utstyr/investeringer				-
Øvrige driftskostnader	3000	7000	7500	-
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	6500	7000	7500	-
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet	0	0	0	-
Egenfinansiering UiT	3000	4500	7500	-
Annen finansiering - spesifiser ²	3500	2500	0	-
Sum finansiering	6500	7000	7500	-

Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Budsjettinnspill utenfor rammen:

Budsjettinnspill utenfor rammen er gjelder store økonomiske satsinger som det ikke er tatt høyde for at enhetene kan bære over egen økonomi. I denne kategorien har Universitetsbiblioteket tidligere år meldt inn flere saker om nye stillinger og mindre prosjekter. Universitetsbiblioteket har sjelden eller aldri fått innfridd slike budsjettinnspill. Under fjorårets behandling i bibliotekstyret ble det derfor sterkt oppfordret til at bibliotekdirektøren så på hensiktsmessigheten av å komme med slike innspill. Det ble trukket frem at UB sitter på betydelige avsetninger som bør kunne disponeres slik at flere av de tidligere foreslåtte innspillene kunne realiseres.

Bibliotekdirektøren er av den mening at Bibliotekstyret gjennom sine disponeringer av avsetninger til forskutteringer av stillinger, prosjekter og investeringer i ny teknologi har fått gjort mye av dette. En økning av midler til litteratur av mer varig karakter kunne vært et innspill under større satsinger, men pga. usikkerhet knyttet til endringene i markedet, jf. kommentarer under Strategiske satsinger, er dette ikke foreslått som et innspill. Bibliotekdirektøren hilser likevel en diskusjon om saken velkommen.

Av større saker som etter bibliotekdirektørens mening er viktig å melde inn, løftes én sak for diskusjon i Bibliotekstyret.

Renovering av UB-bygget

Renovering av UB-bygget står allerede høyt på UiTs liste over bygg som trenger oppussing, men foreløpig har UiT ikke sett seg i stand til å prioritere dette. Tiltaket er meget omfattende og krever utstrakt planlegging. UB-bygget er 2. byggetrinn på campus Breivika og var ferdigstilt i 1982.

² Annen finansiering er her akkumulert underforbruk av strategiske og estimert tildeling over STIM-OA

1.etasje har fått en oppgradering i 2017, men resten av bygget er meget nedslitt, og full renovering/oppgradering er påkrevet.

Det er påvist skadedyr som sølvkre og skjeggkre, samt mugg og råte i bygget. Magasinene er derfor mindre egnet til oppbevaring av litteratursamlingene. Vedvarer denne situasjonen, står UiTs litteratursamlinger i fare for å forringes og ødelegges. Ved flytting av samlinger fra Lærerutdanningen våren 2020 vil bygget fylles med flere ansatte og få flere studenter som daglig bruker biblioteket. UB har ikke fått noen arealer til dette formålet. Vinduene i bygget lar seg i liten grad åpne og medfører perioder med dårlig inneklimate.

Forskere, studenter og publikum er brukere av UB-bygget, samt UBs egne ansatte. Det er stor pågang av brukere, særlig studenter. Målinger viser opp mot 35 000 besøkende i de mest hektiske månedene.

Studentene har i flere år rapportert om dårlig inneklimate. Dette er bedret nå, i og med at ventilasjonsanlegget er skiftet og 1. etasje oppgradert. Men behovet for en helhetlig renovering av bygget består. Bibliotekdirektøren vil fortsette dialogen med BEA om saken.

Bibliotekdirektøren ber om at det igangsettes planlegging/prosjektering i 2019 for å avklare kostnadsrammer og fremdrift for renovering av bygget. Det er helt nødvendig at dette arbeidet ledes av BEA. Det er også BEA som må beregne kostnader.

Johanne Raade
bibliotekdirektør
—
johanne.raade@uit.no
77 64 51 21

Marianne Foss
assisterende bibliotekdirektør
—
marianne.foss@uit.no
77 64 57 21

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur